

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

N-aș putea să spun cui datorez faptul că deși am fost dat la școală la opt ani, cu scopul mărturisit de tatăl meu să învăț doar să mă iscălesc și pe urmă, asemeni fraților mei mai mari, să ar pământul și să cresc vite, totuși întreaga familie a renunțat mai pe urmă la această idee. Fiindcă în primul an abia am trecut clasa, deși m-am trezit cu uimire citind.

Atunci de ce m-au dat mai departe să urmez și clasa a doua pe care abia am trecut-o? Ulterior toți au spus că învățam bine. Dar asta nu era adevărat. Numai eu știu ce-am putut trăi în anul următor, la ce tortură am fost supus și cum soarta mea s-a decis parcă ignorându-mă. De la începutul anului nu putusem învăța nimic, nu aveam cărți. Mama îmi făcuse rost de cinci lei, mi-i dăduse și-mi spusese să-mi cumpăr cu ei „măcar Citirea”. M-am dus acasă la învățător, pe care l-am găsit în curte cu alții, beau cafele și jucau tabinet, și l-am strigat. A venit la gard. I-am spus ce vroiam, și el a întins mâna și i-am pus în palmă mica monedă galbenă.

— Ce să-ți iau eu, zice, cu cinci lei? O Citire costă vreo douăzeci și cinci de lei.

— Dom'le învățător, i-am spus eu atunci, care mă gândisem o clipă că ar putea da de la el restul, dar îmi spusese în același timp că nu putea să facă așa ceva, că nu eram fi-său, luați-mi un maculator să am măcar pe ce scrie, că de învățat pot să mă mai împrumut, dar de scris nu pot să scriu în caietele altora.

— Așa e, zice, bine, când o să mă duc pe la Roșiori, o să-ți cumpăr un maculator. Da' tac-tău de ce nu-ți dă bani de cărți, că nu e om sărac?

— Mă mir că mă lasă să viu și așa, darmită să-mi mai cumpere și cărți.

— Așa e, a zis învățătorul senin, și a dat creanga de măr pe sub care venise la mine la o parte și s-a întors la masă să-și continue jocul întrerupt.

În iarna aceea hotărârea tatălui meu de a nu mă mai lăsa să mă duc la școală a devenit, practic, un fapt, deși din gură nu mă oprise; nu aveam cu ce mă încălța. M-am dus doar când am putut merge desculț; și atunci am trăit acele ore de spaimă despre care am pomenit al cărei motiv dacă s-ar fi dezvăluit s-ar fi pe-

trecut o catastrofă. Conștiința măsoară proporțiile dezastrului care ar fi urmat, iar instinctele tremurau: nu se știe ce-aș fi ajuns în viață dacă jocul întâmplării, al cărei erou eram, s-ar fi destrămat și eu aș fi apărut în ochii învățătorului așa cum eram și nu cum, prin nu știu ce mister, credea el că sunt. Adică dintre cei mai buni... Se apropia sfârșitul anului și dascălul examina toată clasa, să vadă pe care trece, pe cine premiază și pe cine lasă repetent. Scotea câte cinci sau șase la tablă și îi asculta.

Viața ca o pradă, Marin Preda

Textul 2

Școala era una de cartier, la vreo zece minute de mers pe jos de casa noastră, ca să ajungem la ea trebuia doar să ieșim din bloc, să facem câțiva pași pînă la intersecția cea mare de la Eminescu, apoi să așteptăm la semafor ca să trecem strada, să mai mergem vreo 200 de metri pe Calea Moșilor, pe lângă patiserie și librărie, și s-o cotim la dreapta pe prima străduță, strada Oltarului, care se sfârșea cu clopotnița de la biserica Silvestru. Odată ce o coteam pe străduță, pentru mine începea deja o altă lume – lăsam în spatele blocurile noastre socialiste și linia tramvaiului 21 și intram într-un spațiu umbros al castanilor, duzilor și salcîmilor, al caselor și vilelor interbelice, cu curți năpădite de verdeață, cu câini și pisici, al Daciilor parcate alandala de sub care ieșeau mai mereu picioarele unor domni care reparau la ele cîte ceva, al desenelor strîmbe cu creta de pe trotuare – șotron, „melcul“, „frunza“, „țările“[...].

Nu-mi aduc aminte multe din prima zi, în afară de pauza de prînz în care a trebuit să-mi mănînc sendvișul din ghiozdan. Mi-a fost și sete, dar am găsit pe culoarul școlii niște țîșnitori din care am putut să beau apă. Nu-mi imaginam că, 30 de ani mai tîrziu, alții copii vor putea sta la ore cu cîte o Cola pe bancă, nu băusem niciodată Coca-Cola, doar Pepsi, iar Pepsi găseam doar prin vacanțe, la restaurante, era o băutură de vacanță. La școală, aveam doar sendviș și țîșnitoare. În recreația mare, am descoperit în curtea școlii un castan uriaș, nici cinci copii din clasa întîi nu puteau să-l înconjoare cu brațele, am încercat, ne-am lipit de trunchiul castanului, ținîndu-ne de mîini și împiedicîndu-ne de rădăcinile lui la niște șerpi. A devenit jocul nostru preferat din pauză, în clasele mici, acum câțiva ani am fost să vizitez castanul, l-au tăiat de multă vreme. La finalul orelor, noul meu coleg de bancă, Sorin, m-a întrebat dacă nu aș vrea să merg pînă la el acasă, ca să-i văd mașinuțele. Stătea la doi pași, în primul bloc de pe Calea Moșilor, cum veneai pe strada Oltarului spre dreapta. Adică blocul cu pescăria. Am fost repede de acord, oricum nu aveam nici un chef să mă întorc acasă, unde nu mă aștepta nimeni. Ai mei erau la serviciu pînă la ora patru, eu trebuia să intru în apartamentul nostru cu cheia mea atîrnată de gît și să mănînc ce îmi lăsase mama în frigider. Din nou, acum, mi se pare foarte straniu că mă lăsaseră să mă descurc complet singură în prima zi de școală, fără să-și facă probleme, dar probabil că nu aveau o altă variantă – nici o bunică, nici o bonă. Am stat vreo două ore acasă la Sorin, mama lui era casnică, ne-a hrănit cu ciorbă și chiftele și ne-am jucat cu mașinuțe teleghidate. Cînd am plecat în sfîrșit spre casă, cu cheia bălăngănindu-se la gît, mi-am dat seama că uitasem ghiozdanul cu Mihaela și Azorel la Sorin, dar mi-am zis: „Las' că-l iau altă dată!“. La intersecția cea mare de la Eminescu, am văzut-o pe maică-mea care făcea treișpe-paișpe, s-a repezit la mine: „Te aștept aici de două ore! Ca să te văd cum traversezi, dacă ai înțeles ce ți-am explicat. Unde ți-e ghiozdanul? Unde ai fost?“. „La Sorin, ca să ne jucăm cu mașinuțele!“, am răspuns cît se poate de sincer. Acum mă gîndesc că lumea noastră, de pe Calea Moșilor, era atît de mică, încă mi se părea de-a dreptul imposibil să ne pierdem unii de alții.

Adina Popescu, *Prima zi de școală*, publicat în *Dilema Veche* nr. 1033 din 25 ianuarie – 31 ianuarie 2024

A.

1. Notează, din textul 2, un element spațial și un element temporal.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Naratorul-persoanaj a fost dat la școală la vârsta de:

- a) șase ani
- b) șapte ani
- c) opt ani
- d) nouă ani

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Tânăra școlăriță o întâlnește pe mama ei:

- a) pe strada Oltarului
- b) pe Calea Moșilor
- c) la biserica Silvestru
- d) la intersecția de la Eminescu

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Cel/cea care nu l-a lăsat pe băiat să meargă la școală a fost:

- a) fratele
- b) tatăl
- c) mama
- d) dascălul

Răspuns corect:

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Naratorul avea doi frați.		
Elevul nu putea învăța, fiindcă nu avea cărți.		
Învățătorul îi cumpără discipolului său o <i>Citire</i> .		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Naratoarea merge la Sorin să se joace cu mașinuțele.		
Școala era la zece minute de mers cu tramvaiul.		
În curtea școlii se afla un tei.		

6. Precizează, în unu – trei enunțuri, o trăsătură a personajului principal, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare utilizat, ilustrându-l cu o secvență relevantă: „În iarna aceea hotărârea tatălui meu de a nu mă mai lăsa să mă duc la școală a devenit, practic, un fapt, deși din gură nu mă oprise; nu aveam cu ce mă încălța. M-am dus doar când am putut merge desculț; și atunci am trăit acele ore de spaimă despre care am pomenit al cărei motiv dacă s-ar fi dezvăluit s-ar fi petrecut o catastrofă”.

6 puncte

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

8. În ce măsură educația ne influențează viața? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din *Viața ca o pradă* de Marin Preda cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, un personaj asemănător, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

În secvența „în afară de pauza de prînz în care a trebuit să-mi mănînc sendvișul din ghiozdan.” există:

- a) două hiaturi
- b) două hiaturi și un diftong
- c) un diftong și un hiat
- d) trei diftongi

Răspuns corect:

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria care conține doar cuvinte derivate parasintetic este:

- a) înnorat, nesatisfăcător
- b) nedrept, înălbit
- c) căsuță, frumușel
- d) grădinărit, actualmente

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul cuvântului subliniat în secvența „am văzut-o pe maică-mea care facea treispe-paispe” este:

- a) a muștra
- b) a număra
- c) a fi surprins
- d) a fi nervos

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând textul 1.

2 puncte

Există o relație de polisemie între cuvintele subliniate din seria:

- a) „O aștept, dar barem să vină.”; „Aștept de o lună un barem la chimie.”
- b) „Ia mâna de pe mine!.”; „Numai ea a răspuns corect.”
- c) „Vin la tine după ce parchez mașina.”; „E un vin premiat la Paris.”
- d) „A stat un ceas și jumătate la cumpărături.”; „Mi-am cumpărat un nou ceas de perete.”

Răspuns corect:

5. Extrage trei verbe la moduri diferite, precizându-le: „La finalul orelor, noul meu coleg de bancă, Sorin, m-a întrebat dacă nu aș vrea să merg pînă la el acasă, ca să-i văd mașinuțele.”

6 puncte

6. Alcătuieste un enunț interogativ, în care substantivul comun „pupitru” să fie în cazul genitiv (1) și un enunț asertiv, în care substantivul „iarnă” să aibă funcția sintactică de circumstanțial de timp (2).

6 puncte

7. Construieste câte o frază în care propoziția „când ajung copiii la școală” să fie (1) propoziție subordonată completivă prepozițională și (2) propoziție subordonată circumstanțială de timp.

6 puncte

8. Enunțul următor reprezintă mesajul unei persoane pe rețelele sociale. Corectează greșelile de orice natură, rescriindu-l.

6 puncte

Pentru a optine un punctaj mare la matematică trebuie ca rezultatul să fie conform cu baremul. Dacă nu calculezi bine lungimea secmentului, să ști că se va mofica și numărul de centimetrii a pătratului.

SUBIECTUL AL II-LEA**(20 de puncte)**

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care caracterizezi personajul principal din textul scris de Marin Preda. În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, origine, statut social etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, valorificând textul dat;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus

VOX VALACHORUM

A large rectangular area with horizontal lines for writing, containing a large, faint watermark that reads "VOX VALACHORUM".